

ΚΕΙΜΕΝΟ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ- ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit, inde in Asiam abiit. Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Λίκινος, ο δούλος του Αισώπου μας, γνωστός σε εσένα, δραπέτευσε από τη Ρώμη στην Αθήνα. Αυτός έζησε στην Αθήνα, κοντά στον Πάτρωνα τον Επικούρειο, λίγους μήνες ως ελεύθερος, από εκεί έφυγε στην Ασία. Αργότερα κάποιος Πλάτωνας από τις Σάρδεις, όταν κατάλαβε από την επιστολή του Αισώπου ότι αυτός ήταν δραπέτης, συνέλαβε τον άνθρωπο και τον παρέδωσε στη φυλακή στην Έφεσο. Εσύ, παρακαλώ, αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου και με την πιο μεγάλη φροντίδα είτε στείλε αυτόν στη Ρώμη είτε φερ' τον μαζί σου καθώς επιστρέφεις από την Έφεσο. Να μην σε απασχολήσει πόσο κοστίζει ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας, όποιος είναι τόσο τιποτένιος (τέτοιος μασκαράς). Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, ο Αίσωπος τόσο πολύ οργίστηκε, ώστε τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σε αυτόν από την επανάκτηση του δραπέτη.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit : κύρια πρόταση κρίσεως

fugit : ρ., Licinus : υποκείμενο του ρ., servus : παράθεση στο Licinus, Aesopi : γενική κτητική στο servus, nostri : επιθετικός προσδιορισμός στο Aesopi, notus : επιθετική μετοχή ως παράθεση στο Licinus, tibi : δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου από το notus (λόγω εξάρτησης από μετοχή παθητικής διάθεσης), Roma : απρόθετη αφαιρετική της κίνησης από τόπο στο fugit (γιατί είναι όνομα πόλης), Athenas : απρόθετη αιτιατική της κίνησης προς τόπο στο fugit (γιατί είναι όνομα πόλης).

Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit : κύρια πρόταση κρίσεως

fuit : ρ., is : υποκείμενο του ρ., pro libero: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τρόπο ή παραβολή σε θέση κατηγορουμένου στο is , apud Patronem : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο/το πλησίον προσώπου στο fuit, Epicureum : παράθεση στο Patronem, Athenis : απρόθετη αφαιρετική της στάσης σε τόπο στο fuit (γιατί είναι όνομα πόλης πληθυντικού αριθμού), menses : αιτιατική του χρόνου (της χρονικής διάρκειας) στο fuit, raucos : επιθετικός προσδιορισμός στο menses.

inde in Asiam abiit : κύρια πρόταση κρίσεως

abiit : ρ., (is : υποκείμενο του ρ.), inde : επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης από τόπο στο ρ., in Asiam : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης προς τόπο στο abiit.

Postea Plato quidam Sardinianus hominem comprehendit: κύρια πρόταση κρίσεως

comprehendit : ρ., Plato : υποκείμενο του ρ., hominem : αντικείμενο του ρ., quidam : επιθετικός προσδιορισμός στο Plato, Sardinianus : παράθεση στο Plato, Postea : επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρ.

in custodiam Ephesi tradidit : κύρια πρόταση κρίσεως

tradidit : ρ., (Plato : υποκείμενο του ρ.), (hominem : αντικείμενο του ρ.), Ephesi : απρόθετη γενική της στάσης σε τόπο στο tradidit (γιατί είναι όνομα πόλης β' κλίσης και ενικού αριθμού), in custodiam : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης προς τόπο (ή του σκοπού) στο tradidit.

cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset : Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση

cognovisset : ρ., (Plato : υποκείμενο του ρ.), esse : ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρ. eum : υποκείμενο του απαρεμφάτου (ετεροπροσωπία), fugitivum : κατηγορούμενο στο eum, ex litteris : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της προέλευσης στο cognovisset, Aesopi: γενική του δημιουργού στο litteris.

Tu hominem investiga : κύρια πρόταση επιθυμίας

investiga : ρ., Tu : υποκείμενο του ρ., hominem : αντικείμενο του ρ.

quaeso : κύρια πρόταση κρίσεως, παρενθετική

quaeso : ρ., (ego : υποκείμενο του ρ.).

summaque diligentia vel Romam mitte : κύρια πρόταση επιθυμίας

mitte : ρ., (tu : υποκείμενο του ρ.), (hominem : αντικείμενο του ρ.), diligentia : αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στα ρ. mitte , summa(que) : επιθετικός

προσδιορισμός στο *diligentia, Romam* : απρόθετη αιτιατική της κίνησης προς τόπο στο *mitte* (γιατί είναι όνομα πόλης).

vel Epheso rediens tecum deduc : κύρια πρόταση επιθυμίας

deduc : ρ., (*tu* : υποκείμενο του ρ.), (*hominem* : αντικείμενο του ρ.), *rediens* : χρονική μετοχή, συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο *tu*, (δηλώνει το σύγχρονο), *Epheso* : απρόθετη αφαιρετική της κίνησης από τόπο στο *rediens* (γιατί είναι όνομα πόλης), *tecum* : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της συνοδείας στο *deduc*.

Noli spectare: κύρια πρόταση επιθυμίας

Noli : ρ., (*tu* : υποκείμενο του ρ.), *spectare* : τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρ.(ταυτοπροσωπία), αντικείμενο του απαρεμφάτου είναι η πλάγια ερωτηματική πρόταση.

quanti homo sit : Δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση ως αντικείμενο στο *spectare*.

sit : ρ., *homo* : υποκείμενο του ρ., *quanti* : γενική της αφηρημένης αξίας στο ρ. *sit*.

Parvi enim preti est : κύρια πρόταση κρίσεως

est : ρ., (υποκείμενο του ρ. είναι η αναφορική πρόταση που ακολουθεί ή το εννοούμενο *is*), *preti* : γενική της αφηρημένης αξίας στο ρ. *est*, *Parvi* : επιθετικός προσδιορισμός στο *preti*.

qui tam nihili est : Δευτερεύουσα ουσιαστική αναφορική πρόταση, ως υποκείμενο του *est*.

est : ρ., *qui* : υποκείμενο του ρ., *tam* : επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού, επιτατικό στο *nihili*, *nihili* : γενική της αφηρημένης αξίας στο ρ. *est*.

Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus : κύρια πρόταση κρίσεως

est adfectus : ρ., *Aesopus* : υποκείμενο του ρ., *dolore* : απρόθετη αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο *est adfectus*, *tanto* : επιθετικός προσδιορισμός στο *dolore*, *propter scelus et audaciam* : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας (του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου) στο *est adfectus*, *servi* : γενική υποκειμενική στα *scelus* και *audaciam*.

ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi : Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση

possit : ρ., *nihil* : υποκείμενο του ρ., *esse* : τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρ.(ταυτοπροσωπία), *gratius* : κατηγορούμενο στο *nihil*, *ei* : δοτική ως συμπλήρωμα

(αντικειμενική) στο *gratius, quam recuperatio* : β' όρος της σύγκρισης από το *gratius* (α' όρος το *nihil*), *fugitivi* : γενική αντικειμενική στο *recuperatio*.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset : Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το *comprehendit*. Εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο *cum* και εκφέρεται με Υποτακτική, γιατί ο ιστορικός-διηγηματικός *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση δευτερεύουσας και κύριας πρότασης, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσα τους, χρόνου Υπερσυντελικού (*cognovisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*comprehendit*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

quanti homo sit: Δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση ως αντικείμενο στο *spectare*. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία *quanti* → μερικής αγνοίας. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενό της πρότασης. Ειδικότερα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*sit*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (άμεσα από το *spectare* και έμμεσα από το *poli*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

qui tam nihil est: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο εννοούμενο *is* (ή ουσιαστική ως υποκείμενο στο *est* της προηγούμενης πρότασης). Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *qui*, εκφέρεται με οριστική και φανερώνει το πραγματικό, χρόνου ενεστώτα για το παρόν. [Στην πρόταση αυτή λανθάνει υποθετικός λόγος του α' είδους (πραγματικό-ανοικτή υπόθεση)]. Ανάλυση: *Si quis tam nihil est* (υπόθεση) → *parvi preti est* (απόδοση)].

ut nihil ei gratius posit esse quam recuperatio fugitivi: Δευτερεύουσα συμπερασματική επιρρηματική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του συμπεράσματος στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το *adfectus est*. Εισάγεται με το *ut nihil* - αρνητική σημασία. Εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι συμπερασματικές, γιατί στη λατινική το αποτέλεσμα θεωρείται πάντα μια υποκειμενική κατάσταση. Ειδικότερα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*possit*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*adfectus est*) και δηλώνει αποτέλεσμα στο παρόν. Ισχύει ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων, το συμπέρασμα είναι ιδωμένο τη στιγμή της εμφάνισης του στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση). Στην κύρια πρόταση υπάρχει η δεικτική αντων. *tanto*, προεξαγγελτική συμπεράσματος.